

BDO Benchmark Gemeenten

Van	College		
Aan	Raad	Datum	24-01-2022

Geheim of openbaar (Wet openbaarheid van bestuur)

Document is openbaar

Onderwerp

BDO kengetallen gemeenten

Kennisnemen van

Duiding ranking

Aanleiding

Accountantskantoor BDO stelt op basis van de jaarrekeningen van de Nederlandse gemeenten jaarlijks een eigen benchmark op. De Gooi&Eemlander heeft daaraan de conclusie verbonden dat van de kleine gemeenten Eemnes de financiële huishouding het slechtst op orde zou hebben. BDO spreekt overigens haar zorg uit over de toekomst van de financiën van bijna alle gemeenten.

Actuele stand van zaken

De ranking van BDO wordt jaarlijks gemaakt, de vorige keer op basis van de jaarrekening 2019 en nu op basis van de jaarrekening 2020. In 2019 scoorde Eemnes volgens die ranking een 7 en nu een 5.

Op pagina 77 staat keurig uitgelegd waarom Eemnes is gedaald. Het enige onderdeel waarop Eemnes is gedaald qua puntenscore is het onderdeel 'solvabiliteit'.

Eemnes heeft een solvabiliteit van 19,2% en daarmee scoor je 13 punten. Is de solvabiliteit 20% of meer dan scoor je 27 punten. Die 14 punten verschil zorgt voor een daling van het cijfer met 1,4 punt en wel van een 6,6 naar een 5,2 (afgerond van een 7 naar een 5).

Solvabiliteit

Solvabiliteit is een kengetal dat inzicht geeft in de weerbaarheid van een organisatie. Hoe groter de solvabiliteit, des te sterker je financieel in je schoenen staat. Tegenvallers of tekorten kun je dan makkelijker opvangen.

Hoe bereken je het?

Je berekent de solvabiliteitsratio door het eigen vermogen te delen door het totale vermogen.

In de berekening van de solvabiliteit zijn dus twee variabelen belangrijk, de hoogte van het eigen vermogen (reserves) én het totale vermogen (schulden).

Een eenvoudig voorbeeld:

Gemeente X			
bezittingen	100	eigen vermogen	25
		vreemd vermogen	75
totaal	100		100
		Solvabiliteit	25%

Stel die gemeente koopt grond voor 50 en financiert dat met een lening van 50, dan komt de solvabiliteit er als volgt uit te zien:

Gemeente X			
bezittingen	100	eigen vermogen	25
grond	50	vreemd vermogen	125
totaal	150		150
		Solvabiliteit	17%

Een aanschaf financieren met een lening heeft dus direct een grote impact op de solvabiliteit.

Wat is er in 2020 gebeurd

Er zijn in 2020 twee zaken gebeurd die van invloed zijn op de solvabiliteit:

1. Er is een verlies geleden (m.n. door tekorten jeugdzorg en tekorten door corona). Hierdoor is het eigen vermogen gedaald.
2. We hebben voor € 5,75 mln. aan gronden gekocht ten behoeve van toekomstige woningen en/of toekomstige verkoop. Hierdoor is het balanstotaal gestegen.

Beide hebben een negatief effect op de solvabiliteit, waardoor we nipt onder de 20% zijn gezakt naar 19,2%. Hierdoor zijn we in de score dus 14 punten kwijt geraakt en qua rapportcijfer van een 6,6 op een 5,2 uitgekomen. Overigens er staan andere kleine gemeenten hoger op de lijst met een solvabiliteit van slechts 4,8% of zelfs 3,0%.

Een veel gebruikte norm is een solvabiliteit tussen de 25% en 40%, echter de solvabiliteitsratio is slechts één van de elementen om de financiële weerbaarheid te toetsen. De risico's die een gemeente loopt zijn veel belangrijker. Een gemeente zonder noemenswaardige risico's kan prima met een lage(re) solvabiliteit uit. Ook stille reserves (zoals in Eemnes) zijn belangrijk om mee te nemen in de beoordeling van het feitelijke weerstandsvermogen van een gemeente.

Wat is het perspectief?

Ook in 2021 en de komende jaren zal ons balanstotaal behoorlijk in beweging zijn. In 2021 hebben we opnieuw gronden verworven voor toekomstige woningbouw, waarbij de kost de komende jaren voor de baat uit gaat. Tegelijkertijd zullen de woningbouwprojecten HSS, Hilt en Zuidpolder in de komende jaren worden afgesloten en dat betekent dat de daarin geïnvesteerde middelen terug vloeien en we daarmee leningen aflossen. Per saldo een daling van het balanstotaal.

In het eerste rekenvoorbeeld nog steeds 100 balanstotaal, maar nu zijn de gronden apart opgenomen:

Gemeente X			
bezittingen	80	eigen vermogen	25
gronden	20	vreemd vermogen	75
totaal	100		100
		Solvabiliteit	25%

En wat verandert er qua solvabiliteit als de gronden verkocht worden en daarmee een lening afgelost:

Gemeente X			
bezittingen	80	eigen vermogen	25
gronden	0	vreemd vermogen	55
totaal	80		80
		Solvabiliteit	31%

De solvabiliteitsratio neemt de komende jaren dan ook weer toe. Echter voor een adequate beoordeling van de weerbaarstandscapaciteit van onze gemeente is die ratio één van de indicatoren.

Conclusie

Kengetallen geven een indicatie maar moeten wel in perspectief worden beschouwd. Als kleine gemeente heeft Eemnes met de huidige Grondexploitatie Zuidpolder en de daaropvolgende woningbouw in Zuidpolder Zuid een behoorlijk bedrag geïnvesteerd in gronden. Dat zorgt voor een hoog balanstotaal.

Ook de investeringen in planvorming, bouw- en woonrijp maken worden grotendeels voorgefinancierd en worden naar gelang de verkoop van de woningen vordert terug verdiend. En uiteindelijk verwachten we een bescheiden positief resultaat (= toename eigen vermogen).

De opdracht van uw raad is dat we ons eigen vermogen de komende jaren versterken (verdubbelen) naar minimaal € 3,5 mln. In de Nota Ombuigen is een gewenst eindperspectief van ca. € 10 mln. opgenomen.

De 2^e opdracht is dat we onze woningbouw in een bij Eemnes passend tempo ontwikkelen, dus geleidelijk onze investeringen (minimaal) terug verdienen.

Bij de Jaarrekening 2021 zal naast de gebruikelijke solvabiliteit ook de solvabiliteit worden aangegeven waarbij we de grondexploitaties buiten beschouwing laten. Die benadering sluit ook meer aan bij een beschouwing zoals onlangs gepubliceerd door de VNG. Daarmee geven we u meer inzicht in de solvabiliteit, maar vooral in het risicoprofiel van onze gemeente.

Bijlage: BDO rapport